

skille sig af med en Søster, som hun langt fra ikke tiltroer
slige lumste Stræger, og derved komme et Skridt nærmere
til Snaren, der er lagt for hende af den Sindriige

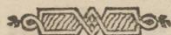
Melicourt.

P. S. Jeg aabner mit Brev, fra i Gaar igien, for at
berette dig, at General Dorfan og hans Fortroelige er ankom-
men i dette Dieblif. Jeg var just hos Grevinden, da han blev
anmeldt, og sagde ganske forundret: Skulde da hans Sag
med Kammeret være bielagt, siden han gjør Besøgelse igien?
Grevinden spurgte; om der var bleven noget alvorligt af det,
som der var mumlet om, den Tiid hun tog af Byen? Og mit
hele Svar bestod i at trække paa Skuldrene med en Mine, hvis
Virkning jeg blev tydeligen vaer i den Modtagelse, som
han fik.

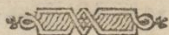
Femtende Brev.

Valsan til Formin.

Din Beretning om Baronessens Forslag til hendes Svoger
sætter mig paa ingen Maade i Forundring i Henseende til hen-
de, men vel til ham, at han ikke har taget derimod. Er
det Courville, der har formaaet ham til at aflaae det, som
du siger, at Rygtet gaaer, saa er sikkert Melicourt med i Spil-
let, men hvorledes han har erfaret Baronessens Forsæt, det
begriber jeg ikke; thi jeg torde vove at gjøre Sed paa, at hun
ikke

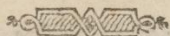

ikke har betroet ham det. Men hvor vilde ikke den gierrige Baron bande haade sig og sin Raadgiver; dersom det gif ham med Papirerne, som det ofte gaaer Kornpugere, at imedens de søger at skue Prisen op, fordærves Vahrerne, og de nodes til at kaste dem reent bort. I øvrigt var det vel for dig, at du havde denne vigtige Tidende at meddele mig; thi ellers havde du faaet en streng Trettesættelse for dit Brev. Kan jeg, bør jeg troe andet, end at du kvivler om den Fornøjelse, det er mig, at gjøre dig Reede for mit Foretagende og mine Iønlige Tanker, siden du saa instændigen kan bede mig at berette dig mit Anslags videre Fremgang? Kiender jeg da ikke dit Hjerte noye nok til at være overbevist om, at det umueligt kan være ligegyldig ved en værdig Mandes Forsølgelse, og at det længes efter at vide de mindste Ting, som kunde have Indflydelse paa hans Vel eller Dee? I mit seueste berettebe jeg dig, at vores Afreyse var fastsat; men en meget vigtig Forsretning tog mig næsten hele Formiddagen bort, saa at vi først kom her hen imod Aften. Brevinden tog imod os paa en Maade, der hverken kunde kaldes kold eller varm; thi endskjønt den saldt Dorfan fremmet og anstødelig, saa forestillede jeg ham den kun som en Virkning og liden Lævning af den Fortrydelse, der var opvakt hos hende ved hans lange Udeblivelse, og hendes hele Adfærd er virkeligen sat saaledes paa Skruer, at hun alletider kan fortolke den saaledes; thi alle de venlige Miiner og Dyekast, som Melieourt nu og da bæres med, gives ham paa en Maade, som om de snarere skulde være en Straf for Dorfan, end en Gunstbeviisning imod den anden. Af denne Beskrivelse kan du let begribe, at vore Samtaler har været

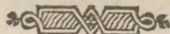

været for ligegyldige og almindelige, at de kunde fortjene at anføres, men i Henseende til at drage Dorsans Opmærksomhed til Henriettes Tænkemaade har jeg været lykkeligere end jeg selv havde ventet. I Gaar Morges, da jeg vilde gaae lidt ud og see mig om i Marken, mødte jeg Teller, Grevindens Forvalter, der kom ud fra hende, med saa kiendelig en Misfornøielse i Ansigtet, at den nødvendig maatte falde enhver i Øynene. Da det er en ærlig og forstandig Mand, som virkelig fortjener alle brave Folks Høiyagtelse, saa gif jeg hen til ham, tog ham i Haanden og spurgte, hvorledes han levede? Han takkede mig for god Efterspørgsel; og bad mig velkommen til Gaarden, uden at de mørke Skyer formindskedes. Jeg spurgte ham derpaa, om Grevinden ikke var vel, siden han kunde komme ud fra saa naadig og deylig en Dame med saa mørkt et Ansyn? Han svarede mig, at hun befandt sig saa vel, at hun ikke engang kunde gjøre sig et Begreb om de Elendigheder, Sygdommen har i Følge med sig, og det er tilforlædelig en gruesom Forsætning, min Herre! enten at være Redskabet for andres Haardtbed, eller og at drage Tornen af tredie Mand's Fod og sætte den i sin egen. Jeg bad ham venstabelig at betro mig Anledningen til hans Klagemaal med den Forsikring at om det var noget, hvori jeg kunde være ham eller nogen anden til Tieneste, saa vilde jeg gjøre mig en Fornøielse deraf. Den Bonde, svarede han mig, hvis Gaard ligger her strax neere ved Bøyen, er en gammel, ærlig og stræbsom Mand; og bekiendt under Navn af den graastæggede Simon; en haard Sygdom, der endnu holder hans Kone ved Sengen, har sadt ham saaledes tilbage, at han ikke har kun-

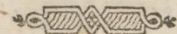
det

det betale sine Skatter, og nu gav Grebinderen mig den Befalning at pante ham ud, hvis jeg ikke fik dem inden Aften. Men foreskillede han da ikke Mandens Tilstand, sagde jeg; thi naar hun kendte den tilfulde, saa vilde hendes omme og foelsomme Hierte vist ynkes over ham. Han trak paa Skuldrerne med disse Ord: De maae vide, min Herre, at fra sagt til gjort er Straffet stort. Jeg tog mig den Frihed at foreskille hende: at han havde intet tilbage uden sine Bøeser og Redskaber, og at naar vi toge dem fra ham, saa var han reent ødelagt og kunde aldrig komme sig meere; men Svaret hun gav mig derpaa, var dette: Han tager sig hans Sag saa nær, at jeg snart skulde troe, at han havde sine Fordeele af at skaane ham. Der kan intet Mennecke have et ommere og foelsommere Hierte end jeg; men naar Edelmødigheden ikke er fornuftig, saa vansløgter den, og bliver en Skrøbelighed. Det er syndigt at bestyrke Dovenskab, og da Simons Jorde ikke ere slettere end hans Naboes, saa kan han ogsaa betale saavel som de, dersom han ikke er ladere; thi har han et Kors i en syg Kone, saa har de andre deres paa en anden Maade, som trykker dem. Der er ingen smitsommere Sygdom end Dovenskab, og derfor er jeg nødtvungen til at handle imod mit Hiertes Drift, siden Estergivelsen kun vilde være en Opmuntring for de andre til at følge hans Exempel. De seer min Herre, blev Teller ved, at jeg ikke kunde sige andet her til, end at hendes Befalning skulde blive efterkommet, og saa nær som det end gaaer mig, som kommer jeg dog til at gjøre det, saa fremt jeg ikke vil sette mig selv i Fare for at miste mit Levebrød. Men Gud give! at en anden Person kun hav-

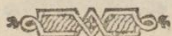
de Tiendeparten af Grevindens Formue, saa stod Simon vist ingen Fare for at blive utpantet. Jeg spurgte ham: hvem han meente dermed? og han svarede mig: Fruken Henriette! De kan aldrig forestille Dem, hvor mange Velsignelser de Syge og Forladte her omkring udsøser over hende og hendes Frue-Moder, endskjønt de forbyder dem at tale om det Gode de gier. Der gaaer ingen Dag forbi, at jo Fruken Henriette besøger Simons syge Kone; hun har taget en skikkelig Enke an, som hun betaler for at varte den Syge op, og ved den gode Pleje og de Forfriskelser, som hun forskaffer hende, har hun Haab til at komme fra Sengen igien, som enhver ansaae for en Umuelighed. Havde Simon fra Begyndelsen af havt den Undersøttelse, saa var han ikke kommen saa tilbage, men for ikke at lade den arme Kone være uden al Tilsky, saa maatte han forsømme sit Arbejde. Jeg spurgte: hvor høyt Simons Restancer beløb sig? og da han sagde mig det, greb jeg i Kommen for at slye ham Pengene, men i det samme hufkede jeg at Henriette Aftenen forhen havde vunden noget meere end den Summe beløb sig til fra sin Tante, hvorved jeg næsten blev vis paa Brugen hun vilde giøre af sin Gevinst, og fattede derpaa et andet Anslag. Hvad Tiid paa Dagen, sagde jeg til Teller, besøger Henriette den Syge? Almindeligen strax efter Middags Maaltidet; svarede han. Hvorpaa jeg sagde: at dersom Simon ikke blev hiulpen, saa kunde han kræve det fornødne dertil hos mig, siden jeg ikke vilde betage Fruken den Fornøjelse at husvare bedrovede Hjerter; men til den Ende maatte han giøre mig den Tiensste, at bringe Simon Befalningen ligesaa haardt, som han havde faaet den, hvorimod jeg

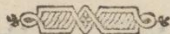
jeg vilde staae ham inde for, at de par Timers Angst skulde blive Simon rigeligen erstattet. Han lovede mig det, med mange Talsfigelser paa Simons Vegne, og derpaa skildtes vi ad. Da vi havde forladt Middags Bordet holdt jeg ufor- mærkt Dye med Henriette, og det første hun gik ud stillede jeg mig saaledes, at hun ikke kunde komme ud af Gaarden uden at jeg blev det vaer, og strax efter saae jeg hende i Alleen der løber op til Gaarden. Da jeg var vis paa hvor hendes Besøgelse gik hen, saa foreslog jeg Dorfan lidet efter, at giøre en Spadseregang med mig, da jeg vilde viise ham den ypper- ligste Græs-Eng, som jeg nogensinde vedste at have seet. Han var strax villig dertil, og jeg havde belavet mig paa saa mange Ting til at viise ham og giøre mine Aamerkninger over, at vi ikke vare langt fra Simons Huus, da Froken Henriette kom ud derfra. Hun blev saa rød, som om hun var bleven greben i en Misgierning, og hilfede os med sliig en Forvirring, at hun neppe var os forbi, førend jeg sagde til Dorfan: Hvad i al Verden kan Froken Henriette have at giøre i det Bondehuus, siden hun blev saa beshyttet ved at see os? Kiendte jeg hende ikke bedre, saa skulde jeg snart falde paa at troe, at hun havde havt en aftalt Sammenkomst der med en lønlig Tilbeder, som ingen ved noget af. Du er dog vel ikke jalour? sagde Dorfan smilende. Du maae nu kalde det Jaloufie eller Nysgierriighed, svarede jeg, saa er der ingen Redning for, jeg maae vide det, i hvad det end skal koste. Jeg nægter ikke, sagde han, at jeg er selv lidet nysgierriig, men det gaaer jo dog ikke an at spørge derom. Ved du hvad, sagde jeg, vi vil paa Soldater, viis gaae lige til og begiere

noget Melk, under Forevendning at vi ere bleve tørstige paa
 Veyen, maaffee vi da enten kan slutte os noget til af hvad vi
 seer, eller og faae noget at vide ved at give os i Snak med
 Follene. Han samtykkede mit Forslag, men den Bevægelse,
 han blev fadt i ved et saa ganske uventet Syn, er mig
 umueligt at beskrive dig; thi det var saa vorende, at det
 endog traf Laarene i mine Dyne, som tildeels formodebe mig
 det. Forestil dig en Hytte, hvori Keenlighed og Armod
 kappedes med hinanden om Fortrinet; i den en aldrende og af
 Sygdom udtæret Kone i en Seng, og ved Siden af den en
 graachærdet Mand paa Knæ, som begge med oploftede Hæn-
 der og nedriadende Laare, ønskede Himlens Belsignelser ned
 over den Engel, som dens Godhed havde sendt dem til deres
 Frelse. Vor Ankomst afbrød ikke deres Bøn, men da de
 havde udstøit deres rebelige Hierte, spurgte Manden: hvad de
 gode Herrer forlangede? Dorfan var ikke i Stand til at svare,
 jeg tog altsaa Ordet og sagde: at vores Erinde havde været
 at begiere nogen Melk til at læske os paa, men om vi ogsaa
 kunde faae den, saa gjorde de os dog en langt større Fornøielse
 om de først og fremmest vilde sige os Årsagen til den store
 Sindsbevægelse, vi havde funden dem i, og over hvem de hav-
 de udstøit alle de Belsignelser? Bonden tog strax et Fad Melk
 ned af en Hylde og satte for os, hvorpaa han paa sin Viis og
 med nye Belsignelser over Henriette, som alle fik et eftertryk-
 keligt Amen med sammensolbede Hænder af Konen, fortalte
 os alt det, som jeg havde hørt af Teller om Morgenen, men
 da han kom til Udpantningen, kaldt Dorfan ham med Hef-
 tighed i Tælen, og sagde: Det maae være Forvalterens Skyld:
 thi

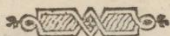

thi Grevinden har sikkert det beste og soelsomste Hierte og er en sand Menneſkeven. Jeg veed nok, ſvarede Bonden, at det ikke ſtikker ſig for mig, at ſige ſaadan en ſtor Herre imod, ſom De ſeer ud til at være, men Forvalteren er men og marre ſaa uſkyldig deri, ſom det Barn der ligger i Moders Liv; thi han hjælper mangen een af ſin egen Lomme, naar han kan giøre det. Der maae alſaa nogen anden ſætte ondt for os hos Herſkabet; thi det kan gierne være at hun har et godt Hierte; vi kiender hende ikke, uden naar vi ſeer hende kiøre paa Veyen; hun taler aldrig med nogen af os, og ingen tør komme op paa Gaarden at klage ſin Nød. Ney, da det gik ganſke anderledes til i den gode ſalige Herres Tid; hans Drage ſaacer vi aldrig igien, han var en Fader for ſine Bønder, og den Dag han kom til Gaarden, var vores ſtorſte Hoytid. Han var aldrig paa Gaarden, uden han kom til os, enten paa vore Marker eller i vore Gaarde; han talede med os om vor Avling og vore Bøeſter, ſom om han havde været vor Jevnlige; han nævuede alle vore Børn ved deres Navne, naar de kappedes om at lukke Leddene op for ham, og vi maatte komme op paa Gaarden tiilig eller ſldig, ſaa ſik vi ham viſt i Tale, om han var Hiemme. Jeg horte ham en Dag, da jeg var til Høve og arbejde i Haugen, ſige til Grevinden, ſom vilde have, at min Naboe ſkulde bie med at ſaac ham i Tale til han havde ſpiift; at hele Dagen var hans, men for hver en Time han holdt en fattig Mand op, ſial han et ſtykke Brød fra ham og hans Børn. Hans Siel er ogsaa viſt i Guds Rige; thi ſaa længe han levede kom aldrig

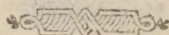

nogen Mand paa heele Godset fra Gaarden, eller blev udpantet, og vi havde dog den samme Forvalter; og Gud lad os beholde ham, gode Herre! ellers ere vi reent ulykkelige. Denne ligesaa ukonstlede, som haarde Anklage imod Grevinden, satte Dorfan i den yderste Forvirring, og for at lade, som om jeg ikke blev den vaer, gik jeg hen til den syge Kone og taled med hende, om hvorvidt hendes Helbred havde taget til. Imidlertid kom Teller ind, Dorfan tog ham strax til en Side og spurgte ham om Sammenhaengen i det Bonden havde sagt ham? Teller fortalte ham derpaa Ord til andet alt hvad han havde sagt mig, uden at forglemme Grevindens Svar til ham. Dorfan svarede: at det var umueligt andet, end at et nedrigt Menneffe maatte have bibragt Grevinden disse vrangte Begreb, siden de vare ganske stridige imod hendes Hierte. Af naadige Herre! sagde Teller, hvilke Betsignelser vilde den da ikke blive overgydet med, der kunde betage hende dem, men jeg har desvære! meere end en sorgelig Prove paa, at de ere temmelig rodfæstede; og derpaa anførte han adskillige Begivenheder siden hendes Ankomst, hvori de Trængende havde nydt den Hielp og Bistand af Baronessen og hendes Daatter, som Grevinden under adskillige Naastund havde nægtet dem. Af den Beskrivelse, som jeg har gjort dig over Dorfan, begriber du let, at Simon har bekommet Marsag til at bede godt for ham med; thi af Zelelsen hvormed Dorfan puttede ham noget i Haanden, slutter jeg mig til, at det har været meget anseeligt. Da vi kom ud paa Veyen, sagde han til mig; endskiønt vi har opholdt os her noget længe,

saa

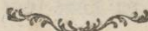
faa maae vi dog gaae lidet omkring endnu; thi det er mig umueligt at gaae lige hjem. Jeg satte det til ham selv, og da jeg merkede, at han var ganske fordybet i sine Betragtninger, tav jeg med, saa at der ikke blev talt et Ord hele Deyen igiennem, førend han, da vi vare komne tæt ved Gaarden, brød Tansheden med disse Ord: O Balsan! hvor høyligen triumferer du ikke i dit Hierte over mig! Jeg svarede ham: Du er ubillig imod mig, dersom du troer, at jeg kan føle nogen anden Triumpf end som den, at Forsynet selv synes at vilde befrie dig fra en overhængende Fare, ved et lige saa uventet, som usfridigt Beviis paa Grevindens Sindelav. Da vi kom ind, fandt vi Grevinden meget munter, venteligen fordi hun havde faaet Ducaterne igien, som hun tabte den forrige Aften; thi jeg havde bedet Teller at see til at finde Leylighed at sige hende, at Henriette havde betalt Skatten for Simon. Hun begyndte strax i Spøg at sliende for vores lange Spadsferegang, og forlangte Regnskab hvor vi havde strøyet omkring? Dorfan som sad ved Siden af hende, forsikrede i en meget eftertryffeligg Tone, at ingen, der havde seet saa bevægeligt et Syn paa Glæde og Taknemmelighed, som det vi havde været Vidne til, havde været i Stand til at komme hurtigere. Hun spurgte strax i sin sædvanlige sølsomme og medlidende Tone: hvor vi havde seet det? Men neppe fik Dorfan, med Dydene hæstede paa Henriette sagt hende: Paa den graaefsiæggede Simon og hans syge Kone, førend hun foer op, som om en Slange havde bidt hende og raabte: Da burde jeg dog ventet mig saa megen Opmærksomhed, at man ikke var kommen mig saa nær med Dunsterne af en besængt Hytte.

Sygdomme, min naadige Grevinde! svarede Dorsan meget koldfindig, er Palladset ikke meere befriet for end Hytten; og Kundskab om de Elendigheder den menneskelige Natur er underkastet, bevæbner os med Standhaftighed til at tage imod døn, som maaskee venter paa os, og hverken Rang eller Rigdomme kan afværge. Baronessen afbrød denne Samtale ved at bede Dorsan om en fuldstændig Beretning om en Begivenhed, som hun foregav at der laae hende megen Magt paa at vide, og Melicourt oversede Grevinden imidlertid med vellugtende Vand, for at betage hende Frykten for Syge Dunsterne. Spillebordet blev strax derpaa fremsat, og for ikke at sette Henriette i Forlegenhed, da hun maaskee havde lættet noget stærk paa sin Kasse, saa udgjorde jeg tredie Mand med Grevinden og Melicourt; og havde ikke allene den Fornøelse at ærgre hende over det, at jeg vandt hendes Penge, men endog at blive vaer, at Dorsans Døne vendte sig meget oftere til Henriette end sædvanlig. Dette er alt hvad jeg veed at berette dig om Sagernes nærværende Forfatning, saa snart de kommer Opøsningen nærmere, skal du faae nyere Underretning fra

Din

hengivne Ven
Valsan.

Sextende